Cliëntenraad ISD Brabantse Wal

Advies cliëntenraad inzake verorderning en beleidskaders nieuwe Wet Inburgering

Inleiding
De Wet inburgering 2021 treedt 1 januari 2022 in werking en vervangt de Wet inburgering (WI). De nieuwe Wet inburgering regelt de inburgeringsplicht voor in beginsel alle onderdanen van derde landen (landen die geen lid zijn van de Europese Unie) van 16 jaar tot de pensioengerechtigde leeftijd, die duurzaam in Nederland willen en mogen verblijven.

Het doel van de wet is dat alle inburgeringsplichtigen zo snel mogelijk en volwaardig kunnen meedoen aan de Nederlandse samenleving, het liefst via betaald werk. Om dit doel te bereiken wordt van hen verwacht dat zij: binnen de inburgeringstermijn van drie jaar het voor hen hoogst haalbare taalniveau bereiken kennis opdoen over de Nederlandse maatschappij en arbeidsmarkt activiteiten vervullen gericht op deelname aan het dagelijkse leven. Inburgeringsplichtigen blijven hiermee zelf verantwoordelijk voor het voldoen aan de inburgeringsplicht.

Regierol gemeenten
In de nieuwe wet staat de regierol van gemeenten centraal. Dit betekent dat gemeenten verantwoordelijk zijn voor de begeleiding en ondersteuning van inburgeringsplichtigen gedurende de inburgering. Om invulling te geven aan deze rol dragen gemeenten in ieder geval verantwoordelijkheid voor:

- de brede intake;
- het Persoonlijk plan Inburgering en Participatie (PIP);
- (het monitoren van) de voortgang van de inburgering.

Daarnaast zijn gemeenten verantwoordelijk voor het inburgeringsaanbod. Dit bestaat in het nieuwe stelsel voor alle inburgeringsplichtigen uit:

- de Module Arbeidsmarkt en Participatie (MAP);
- het participatieverklaringstraject (PVT);
- Bij asielstatushouders bestaat dit aanbod bovendien uit één van de leerroutes.

Tot slot zijn gemeenten verantwoordelijk voor:

- de beoordeling of de inburgeringsplichtige die de Z-route volgt voldaan heeft aan de verplichtingen die voortvloeien uit deze leerroute;
- de maatschappelijke begeleiding van asielstatushouders;
- het financieel ontzorgen en begeleiden van bijstandsgerechtigde asielstatushouders naar financiële zelfredzaamheid.

Ruimte voor maatwerk
Gemeentelijke taken die uit de wet voortvloeien zijn deels – vanuit het oogpunt van rechtszekerheid en uniformiteit – ingekaderd in de wet en de daarop gebaseerde lagere regelgeving. Er blijft echter ruimte voor maatwerk; om taken naar eigen inzicht en met het oog op de lokale omstandigheden in te vullen.
Dit is bijvoorbeeld het geval bij de ondersteuning en begeleiding van inburgeringsplichtigen tijdens het inburgeringstraject en het verzorgen van het aanbod aan asielstatushouders. Een door de gemeenteraad vastgestelde verordening bevordert dat het college, de verantwoordelijk wethouder en de gemeenteraad betrokken zijn bij de invulling van de ruimte en daarop invloed en controle kunnen blijven houden. Om gemeenten op weg te helpen is in samenwerking tussen de VNG en Divosa een modelverordening gemaakt met een aantal

beleidskeuzes en suggesties, die op de lokale situatie zijn aangepast. Naast dit meer juridische stuk is een beleidskader gemaakt, die meer informatie en achtergrond geeft over de lokale aanpak en het waarom.

Beoogd maatschappelijk effect/doelstelling
Alle inburgeringsplichtigen kunnen zo snel mogelijk en volwaardig meedoen aan de Nederlandse samenleving, het liefst via betaald werk. Het effect hiervan is minder in- en toestroom in de bijstandsuitkering en meer uitstroom.

Consequenties van het voorstel
De hervorming van het inburgeringsstelsel biedt ons een kans om meer invloed uit te oefenen op het totale inburgeringstraject van inburgeraars op de Brabantse Wal. Het nieuwe stelsel beoogt maatwerk. Wie is de inburgeringsplichtige die moet inburgeren? Wat kan deze persoon en wat wil deze? Hoe kunnen zijn of haar talenten goed op onze samenleving aansluiten? Het leren van de taal moet goed samengaan met studie, stage en (vrijwilligers)werk. Inburgeren heeft de beste kans van slagen als dit aansluit bij de behoeften en mogelijkheden van de inburgeraar. De uitvoering van de Wet Inburgering is een wettelijke taak van gemeenten. Gemeenten hebben echter wel beleidsvrijheid. In de verordening schetsen we de kaders die de basis vormen voor een samenhangende ondersteuning van inburgeringsplichtigen op de Brabantse Wal en deze is gebaseerd op een aanbevolen format van Divosa en de VNG. Deze beleidsvrijheid is echter gering en beperkt zich tot een aantal termijnen, die gelijk getrokken zijn met de andere termijnen uit de Participatiewet. De andere beleidsvrijheid bestond uit de keuze om je als gemeente meer vast te leggen op inhoud of minder. Hier is gekozen om onszelf zo min mogelijk aan banden te leggen, maar het wettelijke minimum op te nemen. Vanaf 1 januari voldoen aan deze nieuwe wettelijke plicht – op straffe van boete - is namelijk al een uitdaging. Verscherpen van de verordening is altijd nog mogelijk na een periode van uitvoering en een evaluatie.

Duurzaamheid
Door het Rijk is besloten het huidige stelsel van inburgering in de Nederlandse samenleving te herzien opdat inburgeringsplichtigen, de gemeenten en de rijksoverheid optimaal in positie worden gebracht met als doel dat inburgeringsplichtigen zo snel mogelijk de Nederlandse taal leren op het voor hen hoogst haalbare niveau en volwaardig aan de Nederlandse samenleving gaan deelnemen, bij voorkeur door middel van betaald werk. Met als effect een duurzame uitstroom uit de bijstandsuitkering.

Uitwerking voorstel
Om enerzijds zo goed mogelijk aan de nieuwe Wet Inburgering te voldoen en anderzijds een goed zo mogelijk maatschappelijk effect te bereiken zijn een goede verordening en beleidskader essentieel. Aan de cliëntenraad is daarom gevraagd of zij zich kan verenigen met de "Verordening Wet Inburgering gemeente Bergen op Zoom / Steenbergen / Woensdrecht 2022" en het "Beleidskader Inburgering Brabantse Wal"

Advies:
De cliëntenraad heeft kennisgenomen van de wettelijke verplichtingen die op de gemeentes afkomen met de inwerkingtreding van de nieuwe Wet Inburgering. De cliëntenraad begrijpt dat de ISD Brabantse Wal een belangrijke rol speelt in het naar behoren uitvoeren van deze nieuwe Wet. De voorliggende verordening en het beleidskader zorgen voor een duidelijke structuur lokaal en passen bij de doelstellingen van de ISD. Tot slot zijn de stukken opgesteld in het belang van de betreffende cliënten (de inburgeraars), omdat ze gericht zijn op het zo volwaardig mogelijk meedoen in de (lokale) samenleving. Om deze reden adviseert de cliëntenraad om de verordening en het beleidskader zoals voorgelegd vast te stellen.

Bergen op Zoom, 6 oktober 2021.

Secretaris,

De heer G. de Heer

Voorzitter,

Mevrouw G.J. Brouwer-van Beelen